

Η International Herald Tribune για την ΔΔ στο Μαρούσι

Η International Herald Tribune, ζήτησε από τον Πρόεδρο του ΠΑΣΟΚ και δημοσίευσε χθες 7/6/06 άρθρο για την ΔΔ στο Μαρούσι. Ακολουθεί, το πλήρες άρθρο. (Ελληνική μετάφραση και πρωτότυπο).

Γιώργος Α. Παπανδρέου

Η ενδυνάμωση της δημοκρατίας μέσω της διαβούλευσης

(Άρθρο που δημοσιεύτηκε στην International Herald Tribune στις 8.6.06)

Σε ολόκληρο τον κόσμο, τα πολιτικά κόμματα αντιμετωπίζουν το πρόβλημα της επιλογής των υποψηφίων τους με δημοκρατικό τρόπο. Η αξιοπιστία της δημοκρατίας αποδυναμώνεται όταν η κατάρτιση των ψηφοδελτίων δεν καθορίζεται από γνήσια δημοκρατικά μέσα.

Ο βασικός μηχανισμός εκδημοκρατισμού της επιλογής των υποψηφίων, δηλαδή οι ανοιχτές προκριματικές εκλογές με μαζική συμμετοχή των πολιτών, έχει μια μακρά και διακεκριμένη ιστορία. Η ανοιχτή ψηφοφορία έχει βέβαια το πλεονέκτημα της μαζικής συμμετοχής, έχει όμως και ορισμένους περιορισμούς.

Η προσέλευση των ψηφοφόρων είναι συνήθως χαμηλή και μη-αντιπροσωπευτική. Οι πολίτες που συμμετέχουν δεν έχουν πάντα το χρόνο ή το κίνητρο να ενημερωθούν πλήρως για τις θέσεις των υποψηφίων ή για τα θέματα της επικαιρότητας. Πολλές φορές δε η ψήφος τους βασίζεται στην «αναγνωρισιμότητα» του ονόματος και σε επιφανειακές εντυπώσεις που αποκομίζουν από τις επικοινωνιακές «ατάκες» των πολιτικών που μεταδίδονται από τα Μ.Μ.Ε.

Το ερώτημα είναι: έχουμε εναλλακτική λύση; Στις περισσότερες χώρες, τα πολιτικά κόμματα που δεν χρησιμοποιούν τη μέθοδο των προκριματικών, συνήθως αφήνουν την επιλογή των υποψηφίων στην κομματική ηγεσία. Κατά συνέπεια, οι μεταρρυθμιστές στις σύγχρονες δημοκρατίες καλούνται να επιλέξουν μεταξύ δύο μη ικανοποιητικών επιλογών: προκριματικές εκλογές ή κομματικές «ελίτ». Με άλλα λόγια, ανοιχτή ψηφοφορία από πολιτικά ισότιμους αλλά ανεπαρκώς ενημερωμένους ψηφοφόρους ή επιλογή από τους καλύτερα ενημερωμένους κομματικούς παίκτες εις βάρος όμως της πολιτικής ισοτιμίας.

Υπάρχει όμως μια τρίτη λύση; Υπάρχει τρόπος να συμβάλλει ένα καλά ενημερωμένο και αντιπροσωπευτικό κοινό στη διαδικασία επιλογής των υποψηφίων; Μια λύση μπορεί ενδεχομένως να βρεθεί αν ανατρέξουμε στις δημοκρατικές πρακτικές της κλασικής Αθήνας, όπου εκατοντάδες πολίτων επιλεγμένων με κλήρο διαβουλευόνταν σε τακτική βάση και λάμβαναν από κοινού σημαντικές αποφάσεις για το δημόσιο βίο.

Στην αρχαία Αθήνα, υπήρχαν κριτές και νομοθετικά σώματα που απαρτίζονταν από πολλές εκατοντάδες πολίτες, όπως υπήρχε και η Βουλή των 500 που καθόριζε την ημερήσια διάταξη της Εκκλησίας του Δήμου – θεσμοί που συγκροτούνταν μέσω του κλήρου. Η κλήρωση εξασφάλιζε μια ισότιμη συμμετοχή, ενώ η διαβούλευση αποτελούσε εγγύηση για τη μέγιστη δυνατή κατάρτιση των πολιτών.

Την Κυριακή (4 Ιουνίου), το ΠΑΣΟΚ, το σοσιαλιστικό κόμμα της Ελλάδας, αναβίωσε, μετά από 2.400 χρόνια, την αρχαία αυτή πρακτική και την εφάρμοσε με επιτυχία για την επιλογή των υποψηφίων στις δημοτικές εκλογές.

Στο δήμο Αμαρουσίου της Αθήνας, έδρα των Ολυμπιακών Αγώνων 2004, μια ομάδα 160 τυχαία επιλεγμένων πολιτών συγκεντρώθηκε με σκοπό να επιλέξει τον καλύτερο μεταξύ έξι υποψηφίων για τη θέση του δημάρχου. Στα μέλη της ομάδας

αυτής είχαν σταλεί εκ των προτέρων ενημερωτικοί φάκελοι για 19 θέματα, από το κυκλοφοριακό πρόβλημα ως τη διαχείριση των απορριμμάτων και από τα μη-κερδοσκοπικά πανεπιστήμια ως τις δημόσιες υπηρεσίες.

Μετά από 10 ώρες διαβούλευσης μεταξύ υποψηφίων και συμμετεχόντων, οι τελευταίοι κλήθηκαν σε μυστική ψηφοφορία. Στο δεύτερο γύρο, ο Πάνος Αλεξανδρής εξελέγη στην πρώτη θέση και χρίστηκε υποψήφιος του ΠΑΣΟΚ για το Δήμο Αμαρουσίου.

Αυτή ήταν η πρώτη φορά παγκοσμίως που η ιδέα της διαβουλευτικής δημοσκοπήσης (μια επιστημονική μέθοδος που αναπτύχθηκε στο Κέντρο Διαβουλευτικής Δημοκρατίας του Πανεπιστημίου του Στάνφορντ) εφαρμόστηκε για την επιλογή υποψηφίων σε επικείμενες εκλογές. Την ευθύνη για την οργάνωση και διεκπεραίωση του εγχειρήματος είχε μια ομάδα διεθνώς αναγνωρισμένων επιστημόνων, έτσι ώστε ακαδημαϊκή και πολιτική εμπειρία να συνεισφέρουν μαζί στο κοινό όφελος.

Το πείραμα αυτό είναι ένας τρόπος ενδυνάμωσης της δημοκρατίας σε κομματικό και εθνικό επίπεδο. Οι διαβουλευτικές δημοσκοπήσεις θα ενσωματωθούν και σε άλλες κομματικές δραστηριότητες, ως τμήμα μιας ευρύτερης προσπάθειας να δημιουργήσουμε ένα πιο ανοιχτό κόμμα, περισσότερο αντιπροσωπευτικό και συμμετοχικό.

Στην Αθήνα, λίκνο της δημοκρατίας, ακολουθούμε σήμερα το υπόδειγμα των προγόνων μας με σκοπό να προσδώσουμε μεγαλύτερη νομιμότητα στη σύγχρονη δημοκρατία.

Εάν οι πολιτικοί δεν είναι υπόλογοι στο εκλογικό σώμα, εάν οι πολίτες δεν έχουν ισότιμη πρόσβαση σε ακριβή και ισορροπημένη πληροφόρηση, εάν δεν πάρουμε μέτρα για να βελτιώσουμε τη συμμετοχή των πολιτών σε διεργασίες λήψης αποφάσεων, οι δημοκρατίες μας πάντοτε θα υστερούν.

Ο Γιώργος Α. Παπανδρέου είναι πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ και της Σοσιαλιστικής Διεθνούς.

Γιώργος Α. Παπανδρέου

ATHENS Athenian democracy

All over the world, political parties face the problem of how to nominate candidates democratically. Democracy is less credible if the choices on the electoral ballot are not determined by truly democratic means.

The main mechanism of democratizing nominations, the mass primary, has a long and distinguished history. The primary has the advantage of mass participation, but it also has some limitations. Turnout is often low and unrepresentative.

Citizens who do participate do not always have the time or motivation to become properly informed about candidates' positions or topical issues. People often vote on the basis of name recognition and a superficial impression of sound bites broadcast through the news media.

So what is the alternative? In most countries, parties that do not use the mass primary usually leave the nomination of candidates to party elites. Democratic reformers face an unsatisfactory choice between primaries and elites - between politically equal but relatively uninformed masses, or better-informed but unequal party players.

Is there a way out of this dilemma? Is there a way to include an informed and representative public voice in the nomination process? A solution can be found in the practices of ancient Athens, where hundreds of citizens chosen by lot would regularly deliberate together and make important public decisions.

In ancient Athens, there were citizens' juries and legislative commissions of several hundreds, as well as the Council of 500 that set the agenda for the Assembly, the public forum - all chosen by lot. Lottery provided for an equal chance to participate, while deliberation ensured an informed outcome.

On Sunday, Pasok, the socialist party of Greece, revived this ancient practice after 2,400 years and applied it to the selection of candidates in the municipal elections.

In the Athenian district of Marousi, site of the Athens Olympics, a randomly selected group of 160 citizens gathered to choose from among six candidates. All members of the group were sent briefing materials on 19 issues ranging from traffic and waste disposal to private universities and social services. After 10 hours of deliberation and direct questioning of the candidates, the participants voted by secret ballot; in the second round, Panos Alexandris won a clear majority and was therefore nominated as the Pasok candidate for mayor of Marousi.

This was the first time deliberative polling - a method developed by the Center of Deliberative Democracy at Stanford University - has been used anywhere in the world to select candidates for election. The concept and process was developed and managed by an international group of international experts, allowing academic and political experience to converge for the public good.

This experiment is a way of enhancing democracy at the party and national level. Deliberative polls will be integrated into other party activities also, as part of our efforts to create a more open party that reflects a more open, politically engaged society.

In Athens, where democracy was first developed, we have been drawing on the lessons of our forefathers to give greater legitimacy to modern-day democracy. Unless our politicians are accountable to their electorates, unless our citizens have equal access to accurate and balanced information, unless we take measures to improve public participation in decision-making processes, our democracies will always fall short.

George A. Papandreou is president of Pasok and of Socialist International.